

De røde sko

Fag: Dansk
Målgruppe:
Gym & HF
VUC

Charlotte Weitze: De røde sko Fra "Mørkets egne. Fortællinger" Samleren 2005 Fortælling/novelle E-bog

Faglig relevans/kompetenceområder

Analyse og fortolkning
21. århundredes kompetencer

Ideer til undervisningen

Mål

Eleverne lærer litterær analyse samtidig med de træner det 21. århundredes kompetencer: (<http://info.21skills.dk/>)

Kollaboration:

Kunne skrive en analyse og fortolkning sammen

It og læring:

Kunne finde relevant information og inspiration på nettet, vurdere kvaliteten og anvende materialet på fornuftig måde. Anvende it-redskaber: mindmap, samskrivningsværktøj som fx Google Docs

Videnskonstruktion:

Kunne genren kunsteventyr. Forstå intertekstualitet

Problemløsning:

Kunne analysere og fortolke "De røde sko" af Charlotte Weitze og af H C Andersen.

Selvevaluering:

Forstå de taksonomiske niveauer i analyse og fortolkning
Kunne undgå de typiske fejl i danske stile

Kompetent kommunikation:

Kunne give og modtage feedback. Kunne fremlægge gruppesvar

Målgruppe

Dansk i 2g eller 3g

Omfang

5 lektioner á 60 min

Forberedelse

Elevernes lektie er at læse "De røde sko" af Charlotte Weitze

Forløb

Første lektion

Lad eleverne brainstorme to og to over hvad der kendetegner genren eventyr – aktivér elevernes viden og forforståelse. Evt kan de bruge mindmap:

<https://ucc.dk/cfu/gymnasium/it-didaktik/it-vaerktoejer/mindmaps>

Folkeeventyrets genretræk

1. Mundtlig tradition (mange varianter)
2. Ingen kendt forfatter
3. Beregnet på at blive fortalt
4. Nedskrevet (og måske omformuleret) af indsamlere i 1800-tallet
5. Mundtlige fortælletræk: gentagelser, faste formuleringer, få personer, modsætninger = lette at genfortælle
6. Personerne er typer, flade figurer. De har sjældent navne.
7. Der er to verdener, er ofte er vævet sammen: den virkelige og den magiske. I den magiske verden bor alfer, nøkker, trolde og andre magiske væsner med overnaturlige kræfter
8. Fast formel for indledning - "Der var engang"
9. Historien foregår uden for historisk tid
10. Stedet er ikke genkendeligt

11. Fast formel for lykkelig slutning - "Og de levede lykkeligt til deres dages ende"
12. Komposition er ofte 3-delt: hjemme-ude-hjem. (Kontraktmodellen)
13. På de nye steder (slot, dybt inde i en skov, osv.) gælder andre regler
14. Hovedpersonen møder hjælpere og modstandere med overnaturlige kræfter
15. Talmagi: 1 helt(-inde), 2 modsætninger (ond-god, rig-fattig), 3-tallet har en magisk kraft over for det onde. 7 dværge eller syvmilestøvler.
16. Eventyr handler ofte om, at hovedpersonen skal finde sin egen identitet. For at blive lykkelig, skal hovedpersonen ofte genintegreres i samfundet, men nu på højere niveau.

Eventyrtræk i kunsteventyr

- Skriftligt, trykt, udgivet (Én variant)
- Forfatter er kendt
- Beregnet på at blive læst - men kan også læses op
- Bygger ofte på de mundtlige eventyr (eller anden mundtlig tradition)
- Sproget er mere komplekst, replikkerne er varierede
- Kan være stedsbestemte, placeret i historisk tid
- Personerne kan være sammensatte
- Moralen er ofte ret tydelig

Lad eleverne summe to og to over eventyrtræk i "De røde sko".

Den elev, der skal fremlægge, vælges ved hjælp af Random Name Picker.

(Kopier elevernes navne over, og lad maskinen vælge:

http://www.classtools.net/education-games-php/fruit_machine).

Lad en anden elev give respons på fremlæggelsen.

Pause med brain break. Hent inspiration både fra emu.dk og fra Høje Taastrup Gymnasium og Cph West: <https://emu.dk/stx/spansk/bevaegelse-i-spansktimerne> og <http://voff.dk/PDF-Vaerktoeskassen-Klasse-BEV/Bevaegelseskatalog-endelig-til-web.pdf>

Inddel eleverne i 7 grupper.

Vis arbejdsspørgsmålene på projektor og fordel dem blandt grupperne.

Gruppearbejde i 25 minutter – til lektionen er slut.

Lad grupperne lægge deres noter på et fælles dokument, som hele klassen har

adgang til. Brug fx Google Docs: <https://ucc.dk/cfu/gymnasium/it-didaktik/it-vaerktoejer/googledocs>

Arbejdsspørgsmål til "De røde sko"

1. Inddel fortællingen – efter hvilke kriterier gør du det? Følger historien den mundtlige fortællings struktur: hjemme-ude-hjem? Kontraktmodellen: <http://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/kontraktmodellen?>
2. Lav en aktantmodel over hovedpersonen: <https://da.wikipedia.org/wiki/Aktantmodellen>
3. Hvordan er sproget? Formelsprog? Talesprog eller skriftsprog? Benyttes der korte eller lange perioder: paratakse (sideordnede sætninger) eller hypotakse (underordnede sætningskonstruktioner)? Forvægt eller bagvægt? Hvilken virkning har dette sprogbrug?
4. Sproglige billeder: Metaforer, symboler, sammenligninger? Ironi, overdrivelser (hyperbler)? Andre retoriske kneb? Virkning?
5. Personkarakteristik af den unge kvinde: Ydre kendetegn (alder, bolig, job, familie, udseende) Indre kendetegn (Følelser, adfærd, selvsvurdering, evne til konsekvensvurdering) Relationer (Familie, venner, andres vurdering af hende)
6. Karakteristik af fortælleren: Type? Hvad er temaet? (Selvoptagethed, overmod, griskhed, forfængelighed, ensomhed?) Hvilken holdning har fortælleren til temaet – bliver der taget parti? Fortælleposition?
7. I hvilken periode er og under hvilke samfundsforhold er fortællingen skrevet? Hvad er meningen med, at hovedpersonen ikke kan stoppe med at danse? Slutningen?

2 lektion

- Inddel et fælles dokument i 3 lodrette dele med overskrifterne: Faktaspørgsmål/Fakta-tænkespørgsmål/Tænkespørgsmål. Dokumentet skal eleverne kunne skrive i direkte.
- Forklar evt. eleverne om de taksonomiske niveauer: Kan du finde svaret direkte i teksten? Skal du koble tekstinformationerne og selv konkludere? Skal du selv tænke videre?

- Eleverne skal nu overveje i grupperne, hvilke dele af deres spørgsmål, der hører hjemme hvor. De kopierer delene af deres spørgsmål ind i den kategori, de mener, den hører til under.
- Lad den første elevgruppe svare på deres spørgsmål på max 5 min
- Udpeg en anden gruppe, der korrigerer, supplerer. Max 1 min.
- Lærer giver feed forward. Max 1 min.
- Klassen tager stilling til, om spørgsmålet er kategoriseret korrekt. Max 1 min
- Undervejs tager alle elever noter – de skal bruges til at skrive litterær analyse og fortolkning.
- Arbejd videre til der er gået 30 min.
- Pause med brain break.
- Elevfremlæggelser på samme vis, til lektionen er færdig.

Lektie til næste gang: Læse H C Andersen: De røde sko:

<http://visitandersen.dk/de-rode-sko/>

Tredje lektion

Arrangér prøveeksamen i H C Andersens historie med perspektivering til Charlotte Weitzes fortælling – eller omvendt.

Inddel eleverne i grupper med 3 personer: en elev, en censor og en eksaminator. Gennemgå rollerne og forløbet.

Lad grupperne afslutte med at give deres elev nogle gode råd. Saml dem op på tavlen.

Saml op under overskriften "Intertekstualitet": Give det en ekstra dimension af læsningen af Charlotte Weitze at kende til H C Andersens historie? At kende til eventyr?

Lektie til næste gang:

Opgaven går ud på at kunne finde de gode analyser på nettet. De skal kunne vurdere kvaliteten af dem og kunne bruge dem som inspiration.

Giv dem fx disse tre links og lad dem overveje dette spørgsmål: Hvordan vurderer man, om andres elevbesvarelser kan bruges?

<https://www.studienet.dk/Opgaver/griskhed-litteraer-artikel-309614.aspx>

<https://www.studienet.dk/Opgaver/Analyse-og-fortolkning-af-Charlotte-Wietzes-fortolkning-af-De-R%C3%B8de-Sko-227802.aspx>

<https://www.studienet.dk/Opgaver/litteraer-artikel-roede-sko-charlotte-weitze-291362.aspx>

Fjerde lektion

Indled med at lytte til elevernes svar på spørgsmålet om, hvordan man vurderer kvaliteten af andres besvarelser.

Gennemgå typiske fejl i klassens danske stile baseret på dine egne erfaringer.

Bed nu eleverne forberede at give skribenten af en af de tre stile feed forward. Arrangér et rollespil med 3 personer i hver: 1 elev giver feed forward, en anden modtager og spørger ind til hvad der bliver sagt, den tredje iagttager forløbet: Overholdes reglerne for feed forward: Kærligt, konkret, konstruktiv?

Eleverne inddeles på ny i grupper, der nu får til opgave at sammen skrive deres egen analyse og fortolkning af Charlotte Weitzes "De røde sko". Brug evt. Google Docs eller andet samskrivningsværktøj, hvor identiteten af skribenten kan fastslås.

Grupperne kobles, så de også får til opgave at give hinanden respons på det, de skriver.

Femte lektion

Eleverne skriver og læreren coacher.

Bed dem rette opgaven igennem for fejl for at undgå typiske fejl i danske stile inden aflevering. Det er dette, de bliver vurderet på.